

Asia: VM/1743/00.01.00.01/2017

Lausuntopyyntö suunnitelmaksi digitalisaatiohankkeiden uudesta ohjausmallista

Prosessi

Pyydämme kirjaamaan lausuntonne prosessiin liittyen alle:

-

Roolitus

Pyydämme kirjaamaan lausuntonne roolitukseen liittyen alle:

-

Käyttöönottosuunnitelma

Pyydämme kirjaamaan lausuntonne käyttöönottosuunnitelmaan liittyen alle:

-

Investointien hallinta ja hyötyjen seuraaminen

Pyydämme kirjaamaan alle, parantaako malli investointien hallintaa ja hyötyjen seuraamista:

-

Arviointikehikko

Pyydämme kirjaamaan lausuntonne arviointikehikkoon liittyen alle.

-

Muut kommentit:

Tähän voitte kirjataa muut havainnot:

Kommenttini ei ehkä parhaiten sovellu juuri tähän lausuntopyyntöön.

Mutta ottaisin kantaa tietojärjestelmien hankkimiseen käytännössä ilmenneiden epäkohtien valossa.

Aihe on mitä tärkein, koska sote-tietojärjestelmään a) kohdistetaan suuria odotuksia ja b) sen hinta tulee olemaan miljardi.

On saatu liian monimutkaisia järjestelmiä, esim oikeuslaitoksen Ritu-järjestelmä, jossa jokin yksinkertainen vaihe vaati hyvin monta klikkausta.

Lähde: Lakimiesuutiset.

Tai poliisihallinnon järjestelmä. Valmistuu viisi vuotta myöhässä, HS 2016:

<https://www.hs.fi/kotimaa/art-2000002914613.html>

MITÄ ASIALLE VOI TEHDÄ?

Tietojärjestelmää tilattaessa ja sopimusta tehtäessä pitää olla ehto:

1) Järjestelmän käyttämisen tulee olla yksinkertaista. (Tämä koskee erityisesti tavallisimpia toimintoja.)

(Yksinkertaisuus-kriteerin sisältö määräytyy yleisesti käytössä olevan Windows-järjestelmän käytettävyydellä, asiakaslähtöisyydellä.)

Eli tavallisten Word-, Power Point- ja sähköpostijärjestelmien käyttö on yleensä riittävän yksinkertaista. Kilpailusyistä Microsoftilla ei ole varaa tehdä liian vaikeaa. Ja toisaalta koska ostajia on satoja miljoonia, sillä on varaa tehdä hyvin toimiva järjestelmä.

Ei siis tule jumittua siihen, että miten määritellään yksinkertainen, ja helppokäyttöisyys. Valtio on isännän asemassa ja asettaa vaatimukset. Se, joka haluaa olla tarjouskilpailussa mukana, sopeutuu niihin.

Tavallinen ihminen kyllä tietää, mikä on helppokäyttöinen, mutta a) ohjelmia tekevät koodaajat ja suunnittelijat ovat sokeita omalle työlleen ja b) heille monimutkainenkaan ei ole ongelma (ei tunnu monimutkaiselta), koska heidän ei tarvitse tuntea materiaalista sisältöä vaan vain tekniset työkulut.

Mitä enemmän uutta järjestelmää tehdään tietojärjestelmätoimittajan jollekin vanhalle pohjalle, sitä enemmän siellä on turhaa monimutkaisuutta, jonka olemassaolon selittää vain uuden ja sujuvamman tekemisen työläys (raha).

2) Käytetyn kielen tulee olla yksiselitteistä.

Esimerkkejä (ehkä parempia löytyy):

Takaisin tai Edellinen -komento ovat yksiselitteisiä, mutta jos niiden sijasta käyttää termiä Peruuta, se ei ole yksiselitteinen vaan voi tarkoittaa joko peruuttamista edelliseen näyttöön tai tehdyn toimenpiteen (tallentamisen tms) peruuttamista. (Tämäkin on käytännön esimerkki pankissa olleesta järjestelmästä).

Valikossa oleva sana Enemmän (more) on parempi kuin Lisää (Lisää vaihtoehtoja), koska lisää voi tarkoittaa enemmän tai lisätä-verbiä.

Esko Nurminen

Esko Nurminen
varatuomari Espoo